

ZASADY ORGANIZACJI RACHUNKOWOŚCI

Rozdział I. Podstawy prawne

Podstawę prawną obowiązujących w GDDKiA zasad (polityki) organizacji rachunkowości stanowi, w szczególności:

- 1) ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047, z późn. zm.);
- 2) ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, z późn. zm.);
- 3) rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 760);
- 4) rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 15 stycznia 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 69);
- 5) rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1015, z późn. zm.);
- 6) rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773);
- 7) rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz. U. Nr 298, poz. 1766, z późn. zm.);
- 8) rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, z późn. zm.);
- 9) ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257);
- 10) ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1201, z późn. zm.);
- 11) ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201, z późn. zm.);
- 12) ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2017 r. poz. 1221, z późn. zm.).

Rozdział II. Ogólne zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych

1. Księgi rachunkowe GDDKiA prowadzone są przy użyciu programów komputerowych odpowiednio dla:

- 1) Departamentu Finansowego Centrali GDDKiA z siedzibą w Warszawie przy ul. Wroniej 53, 00-847 Warszawa;
- 2) komórek do spraw finansowo - księgowych poszczególnych Oddziałów GDDKiA z siedzibami:
 - a) w Białymstoku przy ul. Zwycięstwa 2, 15-703 Białystok,
 - b) w Bydgoszczy przy ul. Fordońska 6, 85-085 Bydgoszcz,
 - c) w Gdańsku przy ul. Subisława 5, 80-354 Gdańsk,
 - d) w Katowicach przy ul. Myśliwskiej 5, 40-017 Katowice,

- e) w Kielcach przy ul. Paderewskiego 43/45, 25-950 Kielce,
- f) w Krakowie przy ul. Mogińskiej 25, 31-542 Kraków,
- g) w Lublinie przy ul. Ogrodowej 21, 20-075 Lublin,
- h) w Łodzi przy ul. Irysowej 2, 91-857 Łódź,
- i) w Olsztynie przy ul. Warszawskiej 89, 10-083 Olsztyn,
- j) w Opolu przy ul. Niedziałkowskiego 6, 45-085 Opole,
- k) w Poznaniu przy ul. Siemiradzkiego 5a, 60-763 Poznań,
- l) w Rzeszowie przy ul. Legionów 20, 35-959 Rzeszów,
- m) w Szczecinie przy Al. Bohaterów Warszawy 33, 70-340 Szczecin,
- n) w Warszawie przy ul. Mińskiej 25, 03-808 Warszawa,
- o) we Wrocławiu przy ul. Powstańców Śląskich 186, 53-139 Wrocław,
- p) w Zielonej Górze przy ul. Boh. Westerplatte 31, 65-950 Zielona Góra.

2. Rokiem obrotowym jest rok kalendarzowy, który rozpoczyna się w dniu 1 stycznia, a kończy 31 grudnia. Rokiem budżetowym jest rok obrotowy. Okresami sprawozdawczymi są poszczególne miesiące w roku obrotowym.

3. Księgi rachunkowe jednostki otwiera się na początek każdego roku obrotowego, tj. na 1 stycznia, a zamyka się na dzień kończący rok obrotowy, tj. na 31 grudnia, przy czym ostateczne otwarcie tych ksiąg następuje do 30 kwietnia danego roku zaś ostateczne ich zamknięcie następuje do 30 kwietnia roku następnego. Zamknięcie ksiąg rachunkowych polega na nieodwracalnym wyłączeniu możliwości dokonywania zapisów księgowych w zbiorach tworzących zamknięte księgi. Księgi rachunkowe zawierają wszystkie operacje gospodarcze wykonywane przez Centralę i Oddziały GDDKiA.

4. Okresy sprawozdawcze wchodzące w skład roku obrotowego w ramach sprawozdawczości finansowej i budżetowej, dzielą się na:

- 1) miesięczne;
- 2) kwartalne;
- 3) półroczne;
- 4) roczne.

5. W ciągu roku obrotowego okresy sprawozdawcze zamykane są po sporządzeniu sprawozdań nie później niż do dnia 20 następnego miesiąca, po miesiącu kończącym dany okres sprawozdawczy. Gdy dzień ten przypada w sobotę lub dzień ustawowo wolny od pracy, okres sprawozdawczy zamykany jest w pierwszym dniu roboczym następującym po tym dniu.

6. W ciągu roku obrotowego sporządza się w Centrali i Oddziałach GDDKiA, na podstawie zapisów ksiąg rachunkowych, jednostkowe sprawozdania budżetowe i finansowe.

Rozdział III. Ustalenia szczegółowe prowadzonej ewidencji księgowej

1. Wykaz systemów informatycznych używanych przez poszczególne komórki Centrali i Oddziałów GDDKiA, określa załącznik nr 4 do zarządzenia.
2. Szczegółowe informacje dotyczące wykazu struktury zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe oraz wzajemnych powiązań na komputerowych nośnikach danych zawarte są w instrukcjach do poszczególnych programów.
3. Obowiązującym systemem informatycznym w Centrali i Oddziale GDDKiA w Warszawie jest program finansowo – księgowy SAP.
4. Księgi rachunkowe obejmują zbiory zapisów księgowych, które tworzą:
 - 1) dziennik;
 - 2) księgę główną;
 - 3) księgi pomocnicze;
 - 4) zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej oraz sald kont ksiąg pomocniczych.
5. Wszystkie zapisy księgowe powinny posiadać automatycznie nadane kolejne numery pozycji oraz pozwalać na ustalenie osoby odpowiedzialnej za treść zapisu.
6. Zapisów w księgach rachunkowych dokonuje się w powiązaniu ze sprawdzonymi i zatwierdzonymi dowodami księgowymi w sposób zapewniający ich trwałość, a obroty liczone są w sposób ciągły.

7. Księgi pomocnicze (konta analityczne) stanowią zapisy uszczegóławiające dla wybranych kont księgi głównej. W programie finansowo – księgowym SAP zapisy te dokonywane są automatycznie.
8. Konta pozabilansowe pełnią funkcję wyłącznie informacyjno – kontrolną. Zdarzenia na nich rejestrowane nie powodują zmian w składnikach aktywów i pasywów. Na kontach pozabilansowych obowiązuje zasada jednostronnego zapisu. W systemie finansowo – księgowym SAP zapisy na kontach pozabilansowych wymagają dwustronnego zapisu z uwagi na uwarunkowania techniczne systemu. Zapis dokonywany jest w korespondencji z kontem technicznym 900-0-900.
9. Podstawę zapisów w księgach rachunkowych stanowią dowody księgowe, określone w art. 20-22 ustawy o rachunkowości.
10. Ewidencja wykonania budżetu w układzie zadaniowym w Centrali i Oddziale GDDKiA Warszawa prowadzona jest na koncie pozabilansowym 990. Konta analityczne do wymienionego konta prowadzone są w układzie: funkcje, zadania, podzadania i działania w podziale na: budżet – wkład krajowy, środki europejskie. Ewidencja wykonania budżetu w układzie zadaniowym w pozostałych Oddziałach może być prowadzona na kontach księgi głównej (działania połączone z klasyfikacją paragrafową), a następnie na podstawie zapisów zbiorczych przenoszona na konta pozabilansowe w układzie funkcji, zadań, podzadań i działań. Zapisy na kontach ewidencji budżetu zadaniowego prowadzone są na koniec każdego okresu sprawozdawczego nie później niż na koniec każdego kwartału.
11. Ewidencja wydatków strukturalnych jest uwzględniona w ewidencji analitycznej prowadzonej do kont bilansowych lub w ewidencji pozabilansowej. Zapisów na koncie pozabilansowym (975) dokonuje się według poszczególnych pozycji w okresach miesięcznych, kwartalnych, rocznych. Dopuszcza się prowadzenie na kontach analitycznych zapisów zbiorczych na koniec okresu sprawozdawczego.
12. Zapisy w księgach rachunkowych dotyczące operacji związanych z krajowym systemem poboru opłat (KSPO) dokonywane są na podstawie odrębnych procedur opracowanych zgodnie z umową w sprawie krajowego poboru opłat oraz w opracowanych procedurach wewnętrznych:
 - 1) Podręcznik Operacyjny Procesy Rozliczenia i Płatności nr dokumentu 40700010442 - aktualna wersja;
 - 2) Specyfikacja techniczna Koncepcja rozliczeń bankowych nr dokumentu 40700010063 - aktualna wersja;
 - 3) Specyfikacja techniczna Koncepcja rozliczeń i płatności nr dokumentu 40700010056 - aktualna wersja (procesy opisane w dokumentach 40700010063, 40700010056 zostały włączone do Podręcznika Operacyjnego Procesy Rozliczenia i Płatności nr dokumentu 40700010442)
 - 4) Strategia zarządzania majątkiem SPOP nr dokumentu 40700010055 - aktualna wersja;
 - 5) Instrukcja Inwentaryzacji Majątku Nabytego przez GDDKiA nr dokumentu 40700010528 - aktualna wersja;
 - 6) Podręcznik Zintegrowanego Systemu Zarządzania nr dokumentu 40700010005 - aktualna wersja. W przypadku zniszczenia bądź zaginięcia dowodu księgowego, wprowadzenie zapisu dokonuje się na podstawie duplikatu dowodu księgowego.
13. Z uwagi na czystość obrotów kont, do zapisów księgowych dotyczących zwrotów, nadpłat, korekt stosowany jest dodatkowo zapis techniczny.
14. Operacje gospodarcze ujmuje się w księgach rachunkowych w danym miesiącu pod datą dokonania kontroli formalno-rachunkowej, a w Centrali GDDKiA pod datą wpływu do Departamentu Finansowego. Dopuszcza się ustalenie odrębnych zasad przez Oddziały pod warunkiem zgodności z ustawą o rachunkowości.
15. Dowody księgowe zewnętrzne obce, z datą operacji gospodarczej z poprzednich miesięcy wpływające po kontroli merytorycznej do Departamentu Finansowego lub komórki właściwej do spraw finansowo-księgowych w Oddziałach GDDKiA do drugiego dnia roboczego danego miesiąca, ujmowane są w księgach jako zobowiązanie poprzedniego miesiąca, a po drugim dniu jako zobowiązanie bieżącego miesiąca. Podstawę ujęcia stanowi akceptacja dysponenta środków, dokonanie kontroli formalno – rachunkowej oraz akceptacja Głównego Księgowego, Zastępcy Dyrektora ds. Ekonomiczno-Finansowych

w Oddziałach lub osoby upoważnione oraz Kierownika jednostki lub osoby upoważnione. Decyzje przyznające rezerwy środków finansowych Unii Europejskiej ujmowane w sprawozdaniu Rb-28 UE księgowane są do dnia 10 następnego miesiąca. Księgowanie, o którym mowa w zdaniu poprzednim, obowiązuje dla dowodów księgowych dotyczących zdarzeń z poprzedniego okresu.

16. Przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu systemu finansowo-księgowego SAP w okresach od 1 do 12 dokonuje się księgowania bieżących, dotyczących danego roku obrotowego. W okresie 13 dokonuje się przeksięgowania rocznych do bilansu np. przeksięgowanie rozliczenia z Oddziałami dochodów i wydatków budżetowych, naliczenie różnic kursowych. W okresie 14 dokonywane są przegrupowania rozrachunków do bilansu. W okresie 15 dokonywane jest tylko przeniesienie kont wynikowych na wynik finansowy.
17. Uregulowania określone w ust. 16 nie dotyczą zamknięcia roku obrotowego, gdzie wszystkie dowody dotyczące danego okresu (roku obrotowego) ujmowane są w księgach niezależnie od daty wpływu, jeżeli nastąpiło to przed sporządzeniem sprawozdania finansowego, nie później jednak niż do końca lutego następnego roku obrotowego. Uwzględniając zasadę istotności, której próg wyznaczono na 0,001% sumy bilansowej GDDKiA roku poprzedniego, powyższy zapis ma nieznaczący wpływ na wynik finansowy.
18. Decyzje administracyjne, wydawane przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad lub osobę upoważnioną, ujmuje się w księgach rachunkowych pod datą, w której stały się ostateczne. Dopuszcza się ujmowanie w księgach rachunkowych danego okresu sprawozdawczego decyzji nieostatecznych, pod warunkiem uregulowania należności w tym okresie.
19. W przypadku wpłaty przez dłużnika należności cywilnoprawnej bez wskazania tytułu wpłaty, kolejność pokrywania należności określają właściwe przepisy prawne.
20. W przypadku wpłaty wierzytelności stanowiącej dochody budżetu państwa lub przychody KFD przez organ egzekucyjny, wydatki związane z egzekucją pomniejszają należność główną.
21. Operacje na rachunkach bankowych w zakresie środków budżetowych realizowane są z wykorzystaniem bankowości elektronicznej Narodowego Banku Polskiego, dalej „NBP”, oraz za pomocą tradycyjnego przelewu w formie papierowej w przypadku awarii systemu.
22. Operacje na rachunkach bankowych w zakresie innych środków niż budżetowe realizowane są z wykorzystaniem bankowości elektronicznej Banku Gospodarstwa Krajowego, dalej „BGK”, oraz za pomocą tradycyjnego przelewu/wniosku w formie papierowej w przypadku awarii systemu.
23. Realizacja dyspozycji pieniężnych w GDDKiA następuje przy zastosowaniu obrotu bezgotówkowego w formie przelewu lub za pośrednictwem elektronicznego systemu pocztowego na podstawie zawartej umowy o świadczenie usług pocztowych z zastrzeżeniem ust. 24.
24. Obrót gotówkowy dotyczy wyłącznie wydatków bieżących w zakresie podróży służbowych oraz jednorazowych zaliczek na drobne zakupy, opłaty rejestracyjne, opłaty za wypisy z ewidencji nieruchomości itp. Stan, przychody i rozchody gotówki obcej ujmowane są na bieżąco w raportach kasowych.
25. Raporty kasowe sporządzane są w okresach miesięcznych tj. od 1 do ostatniego dnia kalendarzowego miesiąca (osobno dla każdej waluty).
26. Gwarancje bankowe oraz zabezpieczenia w formie bezgotówkowej składane przez kontrahentów wykazywane są w ewidencji pozabilansowej.
27. W przypadku otrzymania dowodu, co do którego komórka merytoryczna wydaje dyspozycję o częściowej zapłacie przyjmuje się, iż na pieczęcie „Zatwierdzono do zapłaty” wpisuje się kwotę zaakceptowaną przez komórkę merytoryczną. Kwota niezapłacona pozostaje na wydzielonym koncie rozrachunkowym (241) do czasu wyjaśnienia.
28. Przy ustalaniu kwalifikacji wydatków dotyczących zakupu rzeczowych składników majątku trwałego i obrotowego koszty zakupu kwalifikujemy zgodnie z zasadami wyceny wyżej wymienionego majątku i stanowią one wydatek paragrafu określonego dla przedmiotu zakupu.
29. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego sporządza się i uzgadnia wydruki zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej oraz, co najmniej na dzień zamknięcia ksiąg

rachunkowych sporządza się wydruki zestawienia sald wszystkich kont ksiąg pomocniczych. Za rok obrotowy zestawienie obrotów i sald drukuje się nie później niż do 85 dnia po dniu bilansowym. Dziennik drukowany jest nie później, niż na koniec roku obrotowego.

30. Równoznaczne z wydrukiem jest przeniesienie zapisów treści ksiąg rachunkowych na inny komputerowy nośnik danych, zapewniający trwałość zapisów informacji, przez czas wymagany dla przechowywania ksiąg rachunkowych.

Rozdział IV. Metody wyceny aktywów i pasywów

Metody wyceny aktywów i pasywów, określa załącznik nr 3 do zarządzenia.

Rozdział V. Zakładowy plan kont

1. Plan kont obowiązujący w GDDKiA, określa załącznik nr 5 do zarządzenia.
2. Dopuszcza się w ciągu roku obrotowego rozszerzenie zakresu kont analitycznych w Centrali i Oddziałach GDDKiA.

Rozdział VI. Sprawozdania budżetowe i finansowe

1. Sprawozdania budżetowe sporządzane są na podstawie prowadzonych ksiąg rachunkowych, odrębnie przez Centralę i poszczególne Oddziały GDDKiA. Centrala sporządza sprawozdania dla całej GDDKiA w oparciu o sprawozdania opracowywane przez Centralę i Oddziały.
2. Zasada sporządzania sprawozdań, określona w ust. 1, nie dotyczy sprawozdania miesięcznego Rb-27, które sporządza Centralę oraz sprawozdania Rb-28 Programy. Sprawozdanie Rb-28 Programy sporządza Centralę w oparciu o dane wykazane w sprawozdaniu RB-28, w paragrafach z czwartą cyfrą „8” i „9” w zbiorczym sprawozdaniu.
3. Sprawozdania budżetowe i finansowe sporządza się w języku polskim i w walucie polskiej. Dane liczbowe wykazuje się w złotych i groszach. Zaokrąglenia dokonuje się tylko w sprawozdaniu jednostkowym, sporządzanym przez Centralę.
4. Na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych sporządza się sprawozdania finansowe obejmujące:
 - 1) bilans;
 - 2) rachunek zysków i strat;
 - 3) zestawienie zmian w funduszu jednostki.
5. Sprawozdania finansowe za dany rok obrotowy Oddziały składają do Centrali GDDKiA w terminie do dnia 15 marca następnego roku kalendarzowego.
6. Sprawozdania finansowe GDDKiA, sporządza się w Centrali na podstawie wszystkich sprawozdań finansowych, sporządzanych przez Centralę i Oddziały, w terminie do dnia 31 marca następnego roku kalendarzowego.
7. Ustala się, że dla rzetelnego i jasnego przedstawienia sytuacji majątkowej oraz wyniku finansowego GDDKiA jako kwoty istotne traktuje się te kwoty, które przekraczają 0,001% sumy bilansowej GDDKiA roku poprzedniego.
8. Pominięcia lub nieprawidłowości w sprawozdaniach jednostki, które miały miejsce w poprzednim okresie, bądź też w kilku wcześniejszych okresach, będące wynikiem nieuwzględnienia, błędnego uwzględnienia zdarzenia gospodarczego lub wynikających z pomyłek arytmetycznych, które nie przekraczają wartości określonej w ust. 7 nie wymagają korekty sprawozdań finansowych.

Rozdział VII. System ochrony danych

System ochrony danych i zbiorów dla Centrali i Oddziału GDDKiA w Warszawie, określa załącznik nr 9 do zarządzenia.

